

การเสริมสร้างพลังในการจัดการตนเองด้วยการเปิดใจแบบรายบุคคลของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ขณะรับบริการคลินิกรพ.สต.โคกสว่าง อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์

ชื่อผู้วิจัย นางสาวปัทมา ชะวาลิสันต์ พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ และคณะ
หน่วยงาน รพ.สต.โคกสว่าง อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์
ผู้นำเสนอ นางสาวปัทมา ชะวาลิสันต์

บทคัดย่อ

การดูแลผู้ป่วยเบาหวานให้เกิดสุขภาวะที่ดีตามอัตภาพเป็นความท้าทายของผู้ให้บริการทุกระดับ เป็นงานที่มีความสำคัญระดับโลก เพราะโรคเบาหวานบั่นทอนสุขภาพกายจิตของผู้ป่วย กระทบคนในครอบครัว โยงใยความเรื้อรังสู่สังคม การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างพลังในการจัดการตนเองด้วยการเปิดใจแบบรายบุคคลของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ประยุกต์ใช้แนวคิดของกิบสัน 4 ขั้นตอน 1)ขั้นค้นพบสถานการณ์จริง 2)ขั้นสะท้อนคิด 3)ขั้นตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติ 4)ขั้นคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ ประชากร คือ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่รับบริการคลินิกรพ.สต.โคกสว่าง รักษาต่อเนื่องอย่างน้อย 6 เดือน มีผล HbA1C > 7 และสมัครใจเข้าร่วม จำนวน 12 คน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต ขณะรับบริการที่คลินิก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปผลเชื่อมโยงเนื้อหารายการณำเนินการระหว่าง ตุลาคม 2558 ถึงกันยายน 2559

ผลการศึกษาพบว่าจำนวนครั้งน้อยสุด 5 ครั้ง และมากที่สุด 6 ครั้ง การประยุกต์ใช้แนวคิดกิบสันมีผลให้ผู้ป่วยผ่านขั้นการคงไว้ซึ่งวิธีการปฏิบัติ 6 คน ผ่านขั้นการตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่เหมาะสม กำหนดเป้าหมายด้วยตนเอง 4 คน และอีก 2 คนค้นพบปัญหายอมรับสภาวะของตนเอง แต่ยังคงค้นหาทางเลือกปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเองไม่ได้

สรุปได้ว่าขั้นและกระบวนการเสริมสร้างพลังในการจัดการตนเองด้วยการเปิดใจแบบรายบุคคล ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงจุดระหว่างผู้ให้บริการและผู้ป่วยมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต เกิดการยอมรับ ตระหนักร่วมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองเป็นผลให้ผู้ป่วยเลือกแนวทางการดูแลที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับตนเองกับตนเองมากที่สุด แม้จะแตกต่างกันในผู้ป่วยแต่ละราย

คำสำคัญกระบวนการเสริมสร้างพลัง, ผู้ป่วยเบาหวาน

การเสริมสร้างพลังในการจัดการตนเองด้วยการเปิดใจแบบรายบุคคลของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ขณะรับบริการคลินิกรพ.สต.โคกสว่าง อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์

ชื่อผู้วิจัย นางสาวปัทมา ชะวาลิพันธ์ พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ และคณะ
หน่วยงาน รพ.สต.โคกสว่าง อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์
ผู้นำเสนอ นางสาวปัทมา ชะวาลิพันธ์

บทนำ

การดูแลผู้ป่วยเบาหวานให้เกิดสุขภาวะที่ดีตามอัตภาพเป็นความท้าทายของผู้ให้บริการทุกระดับ เป็นงานที่มีความสำคัญระดับโลก เพราะโรคเบาหวานบั่นทอนสุขภาพกายจิตของผู้ป่วย กระทบคนในครอบครัว โยงใยความเรื้อรังสู่สังคม

วิธีการศึกษา

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างพลังในการจัดการตนเองด้วยการเปิดใจแบบรายบุคคลของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ประยุกต์ใช้แนวคิดของกิบสัน มี 4 ขั้นตอน 1)ขั้นค้นพบสถานการณ์จริง 2)ขั้นสะท้อนคิด 3)ขั้นตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติ 4)ขั้นคงไว้ซึ่งการปฏิบัติ ประชากร คือ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่รับบริการคลินิกรพ.สต.โคกสว่าง รักษาต่อเนื่องอย่างน้อย 6 เดือน มีผล HbA1C >7 และสมัครใจเข้าร่วมจำนวน 12 คน ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต ขณะรับบริการที่คลินิก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปผลเชื่อมโยงเนื้อหารายการณี ดำเนินการระหว่างตุลาคม 2558 ถึงกันยายน 2559

ผลการศึกษา

ผลจากการให้บริการเปิดใจแบบรายบุคคลด้วยการเสริมพลังอำนาจในการจัดการตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ขณะรับบริการคลินิกรพ.สต.โคกสว่าง อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์ ผู้ป่วยมารับบริการจำนวนครั้งน้อยสุด 5 ครั้ง และมากที่สุด 6 ครั้ง การประยุกต์ใช้แนวคิดกิบสันมีผลให้ผู้ป่วยผ่านขั้นการคงไว้ซึ่งวิธีการปฏิบัติ 6 คน ผ่านขั้นการตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติที่เหมาะสม กำหนดเป้าหมายด้วยตนเอง 4 คน และอีก 2 คนค้นพบปัญหายอมรับสภาวะของตนเอง แต่ยังคงค้นหาทางเลือกปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเองไม่ได้ดังนั้นขั้นค้นพบสถานการณ์จริงมีกระบวนการเกิดขึ้นดังนี้ 1.การทำให้ผู้ป่วยรับรู้ถึงปัญหา สาเหตุของการปัญหา 2.มีความรู้สึกต้องการแสวงหาข้อมูลค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง 3.จนเกิดความเข้าใจนำไปสู่การยอมรับด้วยตนเองขั้นสะท้อนคิด ผู้วิจัยร่วมกับผู้ป่วยช่วยสะท้อนข้อมูลที่ถูกต้องตามความจริงให้ชัดเจนง่ายต่อความเข้าใจ จนสามารถประเมินทางเลือกได้ด้วยตนเอง มีกระบวนการเกิดขึ้นดังนี้ 1.ค้นหาทางเลือกปฏิบัติที่ตรงกับกรดำเนินชีวิตของตน 2.เล่าประสบการณ์ที่เคยปฏิบัติ 3.ประเมินผลจากการปฏิบัติทั้งได้ผลดีและไม่ได้ผล ขั้นตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติมีกระบวนการเกิดขึ้นดังนี้ 1.เลือกปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเองพร้อมกำหนด

เป้าหมายด้วยตนเอง 2. ระบุแนวทางปฏิบัติชัดเจนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ชี้แจงไว้ซึ่งการปฏิบัติ เมื่อผู้ป่วยรู้สึกถึงพลังอำนาจที่มีในตนเอง มั่นใจทางเลือกปฏิบัติของตนเอง เกิดความพึงพอใจที่จะดูแลสุขภาพของตนเอง เกิดกระบวนการสำคัญคือความสามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นและคงอยู่เพื่อปฏิบัติตามทางเลือกของตนเองอย่างต่อเนื่อง

อภิปราย สรุป และข้อเสนอแนะ

การคำนึงถึงความเชื่อขั้นพื้นฐานของผู้ป่วยเป็นรายกรณี ด้วยการไม่เร่งรัด ไม่พยายามสะท้อนคิด คาดหวังให้ผู้ป่วยผ่านขั้นตอนต่างๆ มากจนเกิดการตัดสินใจเลือกด้วยความเกรงใจผู้วิจัยในฐานะผู้ให้บริการดังจะเห็นได้ว่าผู้ป่วย 2 คน ยังไม่พร้อมที่จะเลือกปฏิบัติ หรือค้นหาแนวทางของตน ขึ้นและกระบวนการเสริมสร้างพลังในการจัดการตนเอง ด้วยการเปิดใจแบบรายบุคคล ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงจุดระหว่างผู้ให้บริการและผู้ป่วยมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต เกิดการยอมรับ ตระหนักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองเป็นผลให้ผู้ป่วยเลือกแนวทางการดูแลที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับตนเองกับตนเองมากที่สุด แม้จะแตกต่างกันในผู้ป่วยแต่ละราย

เอกสารอ้างอิง

1. นภาพร บุญยยืน. ผลของกระบวนการสร้างเสริมพลังอำนาจต่อพฤติกรรมดูแลตนเอง และระดับฮีโมโกลบินเอวันซีในผู้ป่วยอายุโรคเบาหวาน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน: มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2550.